

[Eiler Jensen.]

medfører, ikke direkte henhører under kommissionens arbejde, selvom der findes restriktioner, som i nogen grad beskærer den frie konkurrence. Det er understreget, at hverken ind- eller udførsel, valutariske forhold eller vareforsyningsforhold henhører under kommissionens arbejde. Kommissionens sammensætning siger tydeligt, hvad det er; den skal beskæftige sig med; det er de forhold; der nævnes i lovforslagets § 1. Jeg kan til slut, som jeg begyndte med, udtale min glæde over, at samtlige partier har kunnet gå med til denne lovgivning. Det tyder på sund sans, at folkets repræsentanter har kunnet sige til sig selv og offentligheden, at truster og monopoler er til skade for befolkningen i dette land. Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til hurtig behandling.

Henry L. W. Jensen: Jeg kan ikke svinge mig op til det samme store sus som den ærede foregående taler. Efter den motivering, den højterede handelsminister har givet, kan jeg anbefale lovforslaget, som det foreligger efter den omhyggelige behandling i folketinget, til vedtagelse.

Foss: Det foreliggende lovforslag har jo fået tilslutning fra mit parti med samme begrundelse, som er angivet fra alle sider, men jeg vil dog gerne tilføje en yderligere begrundelse, eller måske en lidt anden formulering, idet jeg tror, at kommissionen vil kunne få en heldig indflydelse på de ganske overdrevne forestillinger, der fra visse sider propaganderes med angående den såkaldte storkapitals indflydelse på vort lands erhvervsvirksomheder. Denne propaganda om, at kapital og truster udbytter den danske befolkning, har ingen rod i virkeligheden, og den betænkning, som kommissionen skal afgive i henhold til lovens § 1, vil forhåbentlig sætte en stopper for de urimelige postulater, der er udslyngt af visse blade.

Man har endogså gjort mig den ære at udnævne mig til kalktrustens første mand. Urimeligheden ligger særlig deri, at der ikke findes nogen kalktrust, medmindre man lægger en helt anden betydning i ordet „trust“ end den, der almindeligvis forstås herved efter dansk sprogbrug.

I det andet høje ting har det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenå) gjort kalkindustrien til genstand for særlig omtale, og jeg må derfor have lov til at komme med et par oplysninger om denne industri, som jeg kender noget til.

Det ærede medlem påstår, at tre virksomheder har delt landet imellem sig og behersker disse områder, men det er ikke korrekt. Der findes både i Jylland og på Sjælland adskilligt flere selskaber, der leverer brændt kalk. Alene i Nordjylland er der mindst 15 kalkbrænderier, som ikke har nogen forbindelse med Jyllands kalkcentral, der ifølge det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenå) skulle beherske Jylland nord for Vejle—Esbjerg.

Jeg må have lov til at sige et par ord om Jyllands kalkcentral, fordi det formodentlig er dannelsen af denne andelssalgsgenorganisation, der har givet anledning til rygterne om trustdannelse indenfor kalkindustrien. Jyllands kalkcentral blev dannet i 1935 med det formål at rationalisere salget for et antal jyske kalkværker, som var ved at konkurrere hinanden i stykker. Man stod overfor den situation, at adskillige kalkværker ville være gået fallit, så at der kun var blevet et eller to selskaber tilbage, og jeg tvivler på, at denne udgang havde været bedre for forbrugerne end den, som blev valgt, nemlig en sammenslutning. Rationaliseringen medførte naturligvis, at kalkbrændingen måtte ophøre på nogle af de dårligste brænderier. Jeg skal ikke gøre historien lang. Jeg skal kun give en ekstra oplysning om A/S De jyske Kalkværker, som er den største af interessenterne indenfor Jyllands kalkcentral. Det nævnte selskab har kun een gang givet udbytte, nemlig i 1947, da selskabet deklarerede et udbytte på 3½ pct.; det kan næppe være noget bevis for, at de jyske kalkværker har taget urimelige priser.

Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Grenå) har gjort bemærkninger om, at produktionen af dansk kalk faldt i årene 1934—1939, og at denne produktionsnedgang skulle være til sigtet for at skabe højere priser. Jeg kan selvfølgelig bedst garantere for den virksomhed, jeg selv har forbindelse med, og den har aldrig forsøgt at begrænse produktionen. Mig bekendt har der heller ikke i de nævnte år før krigen været mangel på brændt kalk; der var tværtimod mangel på afsætning. At der under og efter krigen i perioder har været mangel på brændt kalk, skyldes dels mangel på brændsel, dels manglende forudseenhed fra offentlige myndigheder, der ikke i tide ville give tilladelse til udvidelse af moderne ovnanlæg, men det skal jeg iøvrigt ikke komme nærmere ind på.

Det selskab, som jeg selv er formand for, nemlig A/S Faxø Kalkbrud, beskyldes i pressen for at kontrolere produktionen og afsætningen af brændt kalk over hele landet. Også den påstand er forkert. Faxø